

PM 2005 RVII (Dnr 109-4852/2004)

Bidrag till utomstående organisation: Frälsningsarméns Verkstad

Hemställan från Östermalms stadsdelsnämnd

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Stadsledningskontoret får i uppdrag att se över framtida finansiering för verksamheten i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd har inkommit med en hemställan till kommunstyrelsen om att pröva möjligheten att för stadens räkning ge bidrag till den verksamhet som bedrivs vid Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen.

Östermalms stadsdelsnämnd har sedan 1997 beviljat verksamhetsbidrag till Frälsningsarméns verkstad. För år 2005 ansökte Frälsningsarmén om 500 tkr i bidrag för de fem personer som är anställda på Frälsningsarméns verkstad och är boende på Östermalm. Nämnden anser att verksamheten är viktig och att stödet till verksamheten är en stadsövergripande fråga som bör behandlas centralt. Därutöver anser nämnden att det bidrag som beviljats till verksamheten minskar nämndens egna resurser inom socialpsykiatri. Frälsningsarmén har inkommit med en skrivelse, *bilaga 2*, med anledning av Östermalms hemställan.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och socialtjänstnämnden.

Stadsledningskontoret avstyrker ansökan om bidrag till verksamheten vid Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen.

Socialtjänstnämnden anser att det är positivt att arbetshandikappade män bereds möjlighet till ett meningsfullt arbete och till egen försörjning. Socialtjänstnämnden anser dock att det i första hand är stadsdelsnämnderna som ska svara för att den typ av insatser som Frälsningsarmén erbjuder i sin verkstad ska komma målgruppen tillgodo. Vidare anser socialtjänstförvaltningen att det skulle vara olyckligt om verkstaden inte skulle kunna fortsätta att bedriva sin produktion och anser att det skulle vara möjligt för staden centralt att bevilja ett generellt bidrag (som skulle omfatta personer från Stockholms stad). Socialtjänstnämnden anser också att placering av stadsdelsförvaltningar borde betala en avgift för sina invånare.

Mina synpunkter

Östermalms stadsdelsnämnd konstaterar att det inom nämndens budget inte finns någon möjlighet att fortsätta stödja verksamheten vid Frälsningsarméns verkstad och hemställer om att kommunstyrelsen ska bidra till verksamheten. Frälsningsarméns verkstad har 34 arbetshandikappade män inskrivna, varav 19 från sex olika stadsdelsnämnder. De flesta stadsdelsnämnder betalar inte för verksamheten. Frälsningsarmén yrkar i en separat skrivelse på ett anslag på 1,5 mnkr för att avhjälpa den akuta ekonomiska situationen samt vill ha en långsiktig finansiering av verksamheten.

Kommunstyrelsen har inga medel reserverade för stöd till frivilligorganisationer. Socialtjänstnämnden, som svarar för stadens bidragsgivning till individstödande verksamheter, bedömer att det inte finns någon möjlighet för socialtjänstnämnden att för närvarande bevilja stöd till Frälsningsarméns verkstad. Samtidigt är det inte rimligt att Östermalms stadsdelsnämnd ska stå för hela bidraget till verkstaden när enbart fem av de 19 inskrivna från Stockholm tillhör Östermalm.

Jag föreslår att stadsledningskontoret, tillsammans med Frälsningsarmén, de stadsdelsnämnder som har personer placerade på verksamheten och socialtjänstnämnden, får i uppdrag att se över finansieringen för verksamheten på både kort och lång sikt. I första hand förordar jag att verksamheten ingår i stadens ramupphandling. Om detta av något skäl inte är möjligt bör en alternativ finansiering hittas. Huvudinriktningen måste vara att verkstaden finansieras av de stadsdelsnämnder och kommuner som nyttjar verksamheten.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Stadsledningskontoret får i uppdrag att se över framtida finansiering för verksamheten i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.

Stockholm den 16 juni 2005

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (båda m) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. ge stadsledningskontoret i uppdrag att tillskjuta medel för att lösa den akuta ekonomiska krisen i Frälsningsarméns Verkstad
2. ge socialtjänstförvaltningen i uppdrag att inleda dialog med Frälsningsarmén om möjligheterna till en fortsatt finansiering av verksamheten genom anslag från socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott
3. ge stadsledningskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett valfritt system inom de dagliga verksamheterna

Frälsningsarméns snickeriverkstad i Hjorthagen fyller en viktig funktion. Verkstaden utgör ett alternativ för personer som annars skulle ha svårt att finna arbete. Om verkstaden inte ges förutsättningar att finnas kvar riskerar detta förutom ett ökat personligt lidande också föranleda ökade samhällskostnader i form av sjukvård, socialtjänst och missbruksvård.

Dagens system med placeringar och bidragsgivning är inte optimalt. Det leder både till en osäkerhet hos de organisationer som arbetar med att hjälpa dessa människor och en osäkerhet hos de som är i behov av hjälp. Ett valfrihetssystem bör införas inom den dagliga verksamheten.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Abit Dundar* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Östermalms stadsdelsnämnd har inkommit med en hemställan till kommunstyrelsen om att pröva möjligheten att för stadens räkning ge bidrag till den verksamhet som bedrivs vid Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen.

Östermalms stadsdelsnämnd har sedan 1997 beviljat verksamhetsbidrag till Frälsningsarméns verkstad. För år 2005 ansökte Frälsningsarmén om 500 tkr i bidrag för de fem personer som är anställda på Frälsningsarméns verkstad och är boende på Östermalm. Nämnden anser att verksamheten är viktig och att stödet till verksamheten är en stadsövergripande fråga som bör behandlas centralt. Därutöver anser nämnden att det bidrag som beviljats till verksamheten minskar nämndens egna resurser inom socialpsykiatri.

Östermalms stadsdelsnämnd beslöt den 18 november 2004 följande

1. Nämnden beviljar 100 000 kr i verksamhetsstöd till Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen för år 2005.
2. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen att pröva möjligheten att för stadens räkning bidra till den verksamhet som bedrivs vid Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen.
3. Nämnden anför härutöver

Verksamheten vid verkstaden är viktig och ställer sig därför bakom förvaltningens förslag till beslut. Frågan om stöd utöver de lönebidrag som utgår från Samhall är dock en stadsövergripande fråga som bör behandlas i staden centralt. Varje krona som utgår från stadsdelsnämnden som stöd till denna verksamhet minskar de resurser som nämnden förfogar över för egna socialpsykiatriska insatser.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Helena Bonnier m fl* (m), ledamöterna *Claes Fleming m fl* (fp) och *Jan Ulander* (kd), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 8 november 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

De fem personer som avses i ansökan är samtliga anställda inom Samhall med lönebidrag. De anställda påverkas därmed inte anställningsmässigt av verksamhetsbidraget. Vore det inte verksamheten inom Frälsningsarméns verkstad skulle de erbjudas motsvarande verksamhet på annan plats.

Förvaltningen har under 2004 haft betydande underskott som inför kommande verksamhetsår måste arbetas bort. Budgeten för 2005 kommer att ställa krav på besparingar och effektiviseringar inom samtliga verksamhetsområden. De medel som beviljas kommer att finansieras via den budget som socialpsykiatriska enheten erhåller för icke lagstadgad verksamhet såsom verksamheter som bedrivs på Lotsen, sysselsättning samt arbetsträning som bedrivs på Arbetscentrum. Förvaltningen föreslår en nedtrappning av verksamhetsbidraget till Frälsningsarmén från och med 2006 enligt följande: 75 000 kr för 2006, 50 000 kr för 2007, 25 000 kr för 2008 och för att därefter upphöra, om inte andra skäl än de nuvarande anförs som underlag för ansökan. För 2005 föreslår förvaltningen att nämnden beviljar 100 000 kr i verksamhetsstöd till Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen för 2005.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och socialtjänstnämnden.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 22 februari 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Frälsningsarmén bedriver en snickeriverkstad i Hjorthagen för ett 30-tal arbetshandikappade män, varav ca hälften är från Stockholm. Verksamheten fyller en viktig funktion för dessa personer då de har svårt att kunna få arbete inom den reguljära arbetsmarknaden. Verksamheten finansieras bl.a. genom kommunbidrag och genom ersättning från Samhall och Frälsningsarmén.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämnderna har möjlighet att bevilja bidrag till lokala frivilligorganisationer som bedriver socialt arbete och som är förenligt med socialtjänstens mål och inriktning. I den centrala medelsreserven har inte några medel reserverats för att stödja lokala frivilligorganisationer, utan det är upp till respektive nämnd att besluta om vilka bidrag som kan beviljas till frivilligorganisationer inom den befintliga budgetramen. Stadsledningskontoret föreslår därför att Östermalms stadsdelsnämnds begäran om bidrag till verksamheten vid Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen avstyrks.

Socialtjänstnämnden beslöt den 15 mars 2005 att överlämna och återropa tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av ledamöterna *Hanna Broberg m.fl.* (m), ledamöterna *Ann-Katrin Åslund m.fl.* (fp) och ledamoten *Désirée Pethrus Engström* (kd), bilaga 1.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande av den 8 mars 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Den verksamhet som bedrivs vid Frälsningsarméns verkstad i Hjorthagen är viktig för de män som där förtjänar sitt uppehälle. Det är positivt att arbetshandikappade män bereds möjlighet till ett meningsfullt arbete och till egen försörjning. För de allra flesta är det inte troligt att de skulle kunna få arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Det är vidare ett högst rimligt antagande att samhällets kostnader i form av sjukvård, socialtjänst och missbruksvård skulle öka för de män som idag bereds daglig sysselsättning i verkstaden om de inte längre kunde vara kvar i verksamheten.

Frälsningsarmén uppger att de inte kan fortsätta att täcka de underskott som uppstår i verksamheten. Som beskrivs ovan förefaller förutsättningarna dock vara något bättre 2005 än 2004. Om alla stadsdelsnämnder och andra kommuner hade beviljat 100 tkr per arbetstagare och år så skulle för 2004 ändå ett underskott ha uppstått p.g.a. reparationskostnader och produktionsbortfall.

De berörda stadsdelsnämnderna har enligt Socialtjänstlagen ett långtgående ansvar för personer boende inom stadsdelen bl.a. när det gäller människor med missbruksproblem och med olika funktionshinder. Av det följer att det i första hand är stadsdelsnämnderna som ska svara för att den typ av insatser som Frälsningsarmén erbjuder i sin verkstad ska komma målgruppen tillgodo.

Socialtjänstförvaltningen anser att det skulle vara olyckligt om verkstaden inte skulle kunna fortsätta att bedriva sin produktion. Förvaltningen anser att Stockholms stad bör överväga att medverka till att säkra driften. Detta skulle vara möjligt genom att staden centralt beviljar ett generellt bidrag som en ekonomisk grundläggande finansiering. Utöver detta borde placerande stadsdelsförvaltningar betala en avgift för sina invånare. Stadens ekonomiska åtagande skulle självfallet enbart omfatta personer från Stockholms stad. Om det fanns ett sådant grundbidrag skulle stadsdelsförvaltningarnas avgifter kunna sänkas.

Liknande modeller har tidigare tillämpats i sysselsättningsskapande verksamheter för prioriterade grupper. Finansieringen har då skett över socialtjänstnämndens anslag till utomstående organisationer. I nuläget finns dock inga möjligheter inom socialtjänstnämndens budgetram att täcka kostnader av detta slag.

RESERVATIONER M M

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservationen av vice ordföranden Helena Bonnier m fl (m), ledamöterna Claes Fleming m fl (fp) och Jan Ulander (kd) är av följande lydelse.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta

- att bevilja verksamhetsbidrag till Frälsningsarméns verkstäder i Hjorthagen om 500.000 kr avseende 2004,
- att ge förvaltningen i uppdrag att föra en dialog med Socialtjänstförvaltningen i syfte att klargöra ansvar för verksamhetens finansiering samt
- att därutöver anföras

Frälsningsarméns verkstäder i Hjorthagen fyller en mycket stor uppgift med sin verksamhet. Förvisso är ansökan utformad så att man kan tolka den som bidrag till enskilda individer. Med den kunskap vi besitter och med hänvisning till tidigare bidrag är vi helt medvetna om att det är verksamheten i sin helhet som äskar bidrag.

Verksamheten har genom stadsdelsnämndens och Socialtjänstförvaltningens försorg hamnat i ett moment 22. Trots att det ligger i stadens intresse att verksamheten bedrivs tar ingen av instanserna ansvar för att säkra den medelsttilldelning som krävs.

Att schackra med verksamhet av det här slaget är hänsynslöst gentemot de inblandade och oekonomiskt för staden. De som verksamheten riktar sig mot får sysselsättning, människovärde och detta till en synnerligt rimlig penning per deltagare. Om Frälsningsarmén till följd av de olika politiska instansernas agerande tvingas dra ner på antalet deltagare kommer detta att orsaka mänskligt lidande för de inblandade och en klart ökad kostnad för staden.

Socialtjänstnämnden

Reservationen av ledamöterna Hanna Broberg m.fl. (m), ledamöterna Ann-Katrin Åslund m.fl. (fp) och ledamoten Désirée Pethrus Engström (kd) är av följande lydelse.

1. Socialtjänstnämnden föreslår kommunstyrelsen att tillskjuta medel för att lösa den akuta ekonomiska krisen i Frälsningsarméns Verkstad,
2. Socialtjänstförvaltningen får i uppdrag att inleda dialog med Frälsningsarmén om möjligheterna till en fortsatt finansiering av verksamheten genom anslag från socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott,
3. Därutöver bifalls i huvudsak förvaltningens förslag.
4. Därutöver anföras följande.

Frälsningsarméns snickeriverkstad i Hjorthagen fyller en viktig funktion. I likhet med förvaltningen vill vi poängtera att verkstaden utgör ett alternativ för personer som annars skulle ha svårt att finna arbete. Om verkstaden inte ges förutsättningar att finnas kvar riskerar detta förutom ett ökat personligt lidande också föranleda ökade samhällskostnader i form av sjukvård, socialtjänst och missbruksvård.

Till

Kommunstyrelsens ledamöter

Ang. Bidrag till Frälsningsarméns verkstäder Dnr 4852/2004

Kommunstyrelsen kommer inom kort att ta ställning till en framställning från Frälsningsarmén om stöd till driften av verkstäderna i Hjorthagen. Socialtjänstnämnden har svarat med ett tjänsteutlåtande (Dnr 106-73/2005).

Frälsningsarmén har funnits i Hjorthagen sedan 1917 och industrihemmet, där den nuvarande verksamheten i form av en snickeriverkstad är inrymd byggdes 1938.

I dag är 34 arbetshandikappade män inskrivna i snickeriverkstaden. 19 av dessa är från sex stadsdelar i Stockholm. De flesta av dessa stadsdelar betalar dock inte för ”sina” arbetshandikappade i verkstäderna

Stockholms stad har vid flera tillfällen uttalat sig positivt till det arbete som bedrivs i verkstäderna, och denna positiva inställning har också tagit sig uttryck i ekonomiskt stöd via Östermalms stadsdelsnämnd, som dock meddelat att man avser att trappa ned sitt bidrag för att helt upphöra med sitt stöd år 2009.

All erfarenhet visar att de män, som sysselsätts i verkstaden har mycket svårt att finna alternativt arbete eller ens annan meningsfull sysselsättning. Om de inte arbetade i verkstaden är sannolikheten mycket hög att detta skulle innebära ökade samhällskostnader för sjukvård, socialtjänst och missbruksvård

Frälsningsarmén, som saknar möjligheter att driva verksamheten vidare med egna medel, vill härmed inbjuda Stockholms stad till en dialog om en långsiktig finansiering av verksamheten samt yrkar dessutom ett anslag på 1,5 miljoner kronor för att avhjälpa den akuta ekonomiska situationen

Förutom de kommunala handlingar som kommunstyrelsen redan har tillgång till kan ytterligare upplysningar lämnas av socialkonsulent Sonja Blomberg tel. 56228281

För Frälsningsarmén

Britt-Marie Alm
Socialchef

Sonja Blomberg
Socialkonsulent